

Nyírmártonfalva Község Gazdasági Programja 2014-2019.

Bevezetés

A gazdasági program elkészítésére Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban meghatározottak alapján kerül sor.

A gazdasági program, a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szólhat. A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az önkormányzat Képviselő-testülete egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön és a lehetőségek figyelembe vétele mellett a település fejlődjön is.

A gazdasági program az önkormányzat részére, helyi szinten határozza meg mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok figyelembevételével – a megyei- térségi koncepciókhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A Képviselő-testület a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és elfogadása során.

Történelmi áttekintés

A település, amely mai névalakját csak 1913 óta hordozza, Árpád-kori eredetű.

Nevének legkorábbi említését a Várad Regestrum egyik 1217. évi eseténél kell keresni, amikor egy ide való poroszlót (pristaldus...de villa Martin) említenek (más források szerint a településnév a Várad Regestrumban 1215-ben és 1218-ban is előfordul). A Mártonról elnevezett falu ezt követően hosszú időre eltűnt a forrásokból, ami arra enged következtetni, hogy a tatárjáráskor végzetes pusztulást szenvedett. Jóllehet birtoklástörténetileg ide vonatkoztatható az 1387-es esztendőből származó adat, amely szerint a település a Parlagi család Mártonülése nevű birtoka. A XIV. században birtokosai a Geszterédiek, de hűtlenségük miatt 1410-től a Parlagiaké lett. 1511-ben a család megosztja birtokait, Mártonfalva csak a fiúágát illeti. Egy 1549-es adat már arról szól, hogy a településen Özv. Parlagi Lászlónak 12 jobbágyportája van. A birtoklástörténeti vonatkozások mellett az viszont bizonyos, hogy a források 1461-ben újra említik, ekkor már Mártonfalva (Marthonfalva) alakban. A település sorsa a későbbiekben hosszú ideig nem tisztázott, szinte biztos, hogy a török hódoltság másfél százada alatt elpusztult, s jelenlegi helyén csak a XVIII. század eleje óta települhetett újjá. Az újonnan betelepülők egy része a Felvidékről érkező, görög katolikus vallású ruszin népességből került ki. A helyi hagyomány szerint lakóinak másik része – különösen a református vallásúak – a szomszédos (Nyír)Mihálydiból települt át.

A település határában található az elpusztult Guti templomrom. Jóllehet a községben jelentős számban éltek görög katolikusok és római katolikusok, templomuk csak a reformátusoknak volt, amely 1867-ben épült. A XVIII-XX. század folyamán számos kis- és középbirtokos nemesi (dzsentr) eredetű család birtokolta.

Nyírmártonfalva névtörténetének jellemzőbb állomásai: Martin (1215), Marthonfalva (1461), Mártonfalva (1863), Nyírmártonfalva (1913-tól). Közigazgatásilag a település 1882-ig Szabolcs vármegyéhez tartozó nagyközség volt, 1933-tól a „közigazgatásilag egyelőre egyesített” Szabolcs és Ung vármegyéhez, 1946-tól Hajdú vármegyéhez, 1950-től pedig Hajdú-Bihar megyéhez tartozott, immár mint önálló tanácsú község. További változás 1952-ben következett be, amikor a Gut-pusztva nevű külterületi lakott hely egy része Nyíradonyhoz, másik része pedig Nyíracsádhoz került. A rendszerváltást követően Nyírmártonfalva községi rangú település, amely önálló polgármesteri hivatallal és jegyzőséggel rendelkezik. Nyírmártonfalva eddig egyetlen ismert címeres pecsétnyomója valószínűleg a XVIII. század végéről, a XIX. század elejéről származhat. A sárgarézből készült, 13 kör alakú pecsétnyomó fölirata: MARTONFALVA PETSET. A pecsét szó után hatágú díszítés található. A zárt pecsétmezőben élével heraldikailag balra néző, álló helyzetű nyeles fejsze látható. A címerkép megfelel annak a gyakori ábrázolásmódnak, amely szerint a jobbágyfalvak címereinek jelentős része esetében mezőgazdasági

vagy ahhoz közeli eszközöket – jelen esetben baltát – emeltek a címerkép rangjára, ezzel is kifejezésre juttatva azt az erős érzelmi kötődést, amelyet a földből élő lakosság a foglalkozása iránt érzett. A pecsétnyomó alapján a település címere a következőképp adható meg: Csücskös talpú, kék alapszínű, címerpajzsban, élével heraldikailag balra néző ezüst színű nyeles fejsze.

A népességszám alakulása, összetétele

Nyírmártonfalva igen hosszú időre elnéptelenedett, s csak valamikor a török hódoltság befejeződése után (1692) kezdett újraneépesedni. Az 1828-ból származó első demográfiai adat szerint a lakosságszám ekkor még csak 104 fő volt. Alig négy évtized múltán ez már megközelítette az ezer főt, az 1869. évi első, immár hivatalos népszámlálás szerint 932 fő élt a faluban. A folyamatos és jelentős népességyarapodás folytán a lélekszám 1910-ben már 2428 fő. Az első világháborút követő átmeneti visszaesés után a település lakossága 1930-ra megközelítette a háromezer főt (2976 fő). A csúcspontot az 1949. évi 3408 fő jelentette, de még 1960-ban is 3307-en éltek a községben. Ezt követően azonban egy ellenkező irányú folyamat bontakozott ki, amely azt eredményezte, hogy az 1960. évi 3307 főről 1970-ig 2976, 1980-ig 2328, 1990-ig pedig 2152 főre esett vissza a település lakossága. A rendszerváltás után a lélekszám lényegében állandósult. A korábbi évtizedek nagyarányú népességvesztésében kisebb részt a természetes fogyás, döntő mértékben a negatív vándorlási különbözet játszott szerepet, amely éves átlagban – 50 fő körüli nagyságrendet is elért. A stagnálás ma is tartó folyamatát alapvetően az elvándorlást kényszerítő rossz gazdasági körülmények befolyásolják, ami tükröződik a régóta tartó akut foglalkoztatási válságban. A beszűkült lehetőségek, a nagy foglalkoztató cégek, üzemek hiánya, az egykori termelőszövetkezet felbomlása és az ingázást nehezítő közlekedési körülmények miatt magas a munkanélküliek aránya.

A lakosságszám az elmúlt öt évben is kismértékben csökken vagy stagnál, ez a település lakossága elöregedésének és az elvándorlásnak a következménye.

ÉV 2010	2011	2012	2013	2014
FŐ 2044	2058	2046	2029	2064

A gazdaság jelenlegi helyzete, adottságai

A község régtől fogva szinte kizárólag mezőgazdasági tevékenységgel, s részben – a közeli Guti Erdészeti révén – erdőgazdálkodással foglalkozik. A rendkívül gyenge termőképességű futóhomokon, lápi és réti talajokon folyó gazdálkodás nem jelentett igazi kitörési lehetőséget az itt élőknek. Főbb mezőgazdasági jellegű termékeit a speciális növénykultúrák (uborka, paprika, paradicsom, dohány, málna, rozs) jelentették, amely napjainkra jelentősen csökkent a kistermelés megszűnése következtében. A kis ruhaipari üzem, a Guti erdészeti és a hagyományos kisipari szakmákon kívül számottevő ipar jelenleg sincs. A település korábban, az erőteljes elvándorlás ellenére sem tudott kellő számú munkahelyet biztosítani. A regisztrált munkanélküliek aránya olykor az aktív népesség felét is elérte. A rendszerváltás után némileg bővülő mezőgazdasági tevékenység kissé mérsékelte a munkanélküliség okozta negatív társadalmi és gazdasági hatásokat, bár az őstermelés és a részben mezőgazdasági kényszervállalkozások nem képviselnek számottevő, a település határain túlmutató gazdasági erőt.

Az aktív korú ellátottak száma az elmúlt öt évben változatos képet mutat az alábbiak szerint:

ÉV 2010	2011	2012	2013	2014
FŐ 154	172	188	174	132

Napjainkban 10 %-ra tehető a munkanélküliségi mutató. Körülbelül 60 működő vállalkozás található Nyírmártonfalván, amely az előző évekhez képest csökkenő tendencia. Az egyéni vállalkozások mezőgazdasági, kereskedelmi és szolgáltató ágazatból kerülnek ki. Legnagyobb foglalkoztató a Guti Erdőgazdaság és az önkormányzat, illetőleg a kertészeti ágazat növekedése következtében az idénymunkák során is jelentősen megnő a foglalkoztatás.

Infrastrukturális adottságok

A község infrastrukturális ellátottsága a hasonló jellegű települések átlagos színvonalán mozog. A villamos energiával és a vezetékes vízzel való ellátottság teljes körű. A gázvezeték-hálózat teljes mértékben kiépült. Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat és tisztító telep megépítése 2015. évben befejeződik a település kb. 85 %- t érintően. A hulladékszállítás és hulladékkezelés megoldott, az DHK Nonprofit Kft. -l kötött közszolgáltatási szerződés alapján heti rendszerességgel történik.

A település tervei közt szerepel a kül- és belterületi aszfaltozott utak felújítása, a kábel televíziós hálózat továbbfejlesztése. Az új Szociális Gondozó és Közösségi Ház 2006. évben elkészült, amely többfunkciós épület, helyet ad a polgármesteri hivatalnak, teleháznak és a szociális- gyermekvédelmi munkatársaknak, illetőleg az elmúlt évek közigazgatási átalakulása következtében a Járási Hivatal kihelyezett ügyfélfogadásának és az Agrárkamara falugazdászainak, illetőleg a mozgáskorlátozottak helyi egyesületének fogadóórái is ezen épületben kerülnek megtartásra. Az épület akadálymentesen megközelíthető, infrastruktúrája (telefon, internet) felújításra- cserére szorul.

Műemlékek és idegenforgalom

Nyírmártonfalva és környéke elsősorban természeti látnivalókban, botanikai értékekben, illetőleg vadállományban gazdag terület. Építészeti érték a Guti Erdészeti műemlék jellegű irodaháza, amely 1885 körül épült. Említésre érdemes épülete még a XIX. század elejéről való bagospusztai Vay-kúria, amely ma is jó állapotban megmaradt egykori nemesi kúria, valamint a Reviczky-kastély és Balkányi-kúria is. Ugyanakkor az épületek nagy része magánkézbe került, így az elmúlt években hasznosításuk nem történt meg, műszaki állapotuk jelentős mértékben leromlott. Az egykori Kisguth község templomának romja – a „Pusztatemplom” – a Nyíracsd és Nyíradony között húzódó út mentén látható. Az idegenforgalom számára igazi nagy lehetőséget a kies környezet, a táj értékes flórája és faunája, s az ehhez kapcsolódó ökoturizmus és a vadászat kínálhat. A bér vadászok számára vadászház áll rendelkezésre.

Attraktív látványosság a Guti-erdő Nyírmártonfalvához tartozó határában lévő híres Hubertus-tölgyfa, amely az erdészeti központnál található. A Nyíradony- Nyíracsd közötti, 4904. számú út 5,4 km-énél kell a Guti-központhoz, illetve a Guti Vadgazdálkodási és Idegenforgalmi Rt. vadászházához letérni. A végig szilárd burkolatú úton 3700 méter megtétele után jobbra, mintegy 300 méternyi távolságban tűnik a látogatók szeme elé az 1939-ben védetté nyilvánított nevezetes kocsányos tölgy, a vadászok védőszentjéről elnevezett Hubertus-tölgyfa. Az idős kb.200 éves fa az egykori erdőállományok emlékét őrző utolsó mohikán. Törzskerülete mintegy 430 cm, magassága 24-25 méter, a lombkorona átmérője pedig 25-30 méter. A tölgyfától érdemes elgyalogolni a nyíradonyi határban álló Árpád-kori templomromhoz, amely a fától mintegy két és fél kilométerre található.

Az idegenforgalom és a turizmus esélyeit gyökeresen javíthatná a Zsuzsi-vonat nyomvonalának teljes visszaállítása. A kisvasút visszaállítása egy régóta dédelgetett álom. Az önkormányzatok törekvése az, hogy egy, olyan nyomvonalon megépülő vasutat hozzanak létre, amely bekapcsolódik a települések közlekedésébe is, és nem csak turisztikai jelentőséggel bír. A tervezett nyomvonal egy darabig az eredeti pálya nyomvonalán halad, de utána elhagyja azt és más irányban haladva megközelíti Nyírmártonfalva északkeleti sarkát. Figyelembe véve igazodik a terv, az itt tervezett megállóhelyhez és elősegíti annak majdani működőképességét. A település református temploma 1867-ben épült, a községben görög katolikus templom és baptista imaház is található.

I. Nyírmártonfalva község gazdasági helyzetét alapvetően befolyásoló körülmények

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a polgármesteri program,
- a képviselő-testület és a jegyző javaslatai,
- a településen működő intézmények és szervezetek javaslatai, elvárásai,
- a lakosság javaslatai, felvetései.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a Képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtésére.

Az anyagi eszközök megteremtéséhez nem elegendő a minden évben rendelkezésre álló források (pl. állami támogatás, helyi bevételek) megléte, hanem szükség van:

- a pályázati lehetőségek felkutatására és kiaknázására,
- a település sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresésére,
- a meglévő források nagyobb mértékű kihasználására.

1.1. A kormány gazdaságpolitikai célkitűzései

A gazdasági program meghatározásánál elengedhetetlen a pénzügyi lehetőségek számbavétele.

A kormány a fejlesztési irányelveit az új energiapolitika, a vidékfejlesztés, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, mely fejlesztési irányok kihatnak az önkormányzatok fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint a fejlődés húzóágazatai:

- területi operatív program,
- az üzleti- és kereskedelmi szolgáltatás,
- az idegenforgalom és falusi turizmus.

1.2. A kormány fejlesztési irányai

A kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseire is.

A kormányprogram szerint, a fejlődés húzóágazatai a modern ipar, az innovatív ágazatok, az üzleti és kereskedelmi szolgáltatás és az idegenforgalom.

A közlekedési infrastruktúra fejlesztése során cél az ország egységének megteremtése, az életformában létező csoportok elszigeteltségének csökkentése, ezért bővíteni kell a közúthálózatot, korszerűsíteni kell a vasúti közlekedést.

A kormány fejleszteni kívánja az építőipart, és meg kívánja teremteni a tisztább és egészségesebb környezetet.

2. Nyírmártonfalva község gazdasági helyzete és a várható változások

2.1. A vagyoni helyzet

Az Önkormányzat vagyona a 2014. évi zárómérleg alapján nettó 1.804.000 eFt

A vagyon az elmúlt négy évben növekedést mutat, melynek oka az Önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája és a vízmű vagyon felértékelése:

- saját erőből, önkormányzati forrásokból fejlesztéseket tudott megvalósítani,
- sikeres pályázaton vett részt, és annak eredményeképpen nőtt a vagyon.

A kormányzat gazdaságpolitikája egyértelműen a gazdaság folyamatos fejlesztése illetve a munkahelyteremtés irányába mutat. Feladatunk, hogy a helyi és a térségi sajátosságokat kihasználva, minél több pályázaton induljunk ezen a területen, szem előtt tartva, hogy a megnyert fejlesztések rövid időn belül önfenntartóak legyenek azért, hogy a település saját bevételeiből ezek fenntartására ne – vagy csak minimális mértékben – használja saját forrásait.

Hamarosan megnyílnak a pályázati lehetőségek a különböző operatív programok keretein belül. A járási, megyei, és országos pályázatok megcélzásával lehetőségünk lesz a fejlesztési elképzeléseinket realizálni.

Ahhoz, hogy reális jövőképet tudjunk alkotni (különösen 5 évre előre), tisztában kell lenni a község anyagi kondícióival és a várható tendenciákkal.

Az önkormányzat az adósságkonszolidációt követően stabilizálta pénzügyi helyzetét, az elmúlt két évben rendkívüli támogatás vagy hitel igénybevételére nem került sor.

A következő években figyelemmel kell lenni arra, hogy a központi állami támogatás évről évre folyamatosan csökken, csökken a település lakosság száma, melyhez a támogatások is kapcsolódnak..

Ezen pénzügyi politikának az alappillérei a következők:

Takarékosabb gazdálkodás és a működési költségek optimalizálása. Az energiagazdálkodás teljes körű áttekintése és optimalizálása önkormányzati szinten.

A pályázati lehetőségek jobb kihasználása olyan területen is, ahol önkormányzati támogatást lehet ezzel kiváltani.

Szükséges a középületek esetében a megújuló energia mind szélesebb körű kihasználása a kiadások csökkentése érdekében.

A közmunka termelésbe állításával tovább csökkenteni az önkormányzat kiadásait, újabb munkahelyeket teremteni.

Elsősorban olyan pályázatokat benyújtani, ahol a későbbi fenntartás nem jelent újabb működési költség növekedést.

Át kell tekintenünk meglévő vagyontárgyainkat. Meg kell találni a jelenleg kihasználatlan ingatlanok funkcióját. Értéknövelő beruházásokkal, telekalakításokkal, egyes vagyontárgyak értékesítésével további források nyerhetők, de ezeket csak abban az esetben értékesíteni, ha megfelelő piaci ár határozható meg.

A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a rendszer által nyújtott lehetőségeket (legkedvezőbb összegű támogatás megkeresése).

Az Önkormányzat vagyonszerkezete a következő:

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: a közterületek, utak, árkok.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: intézmények, középületek, stb.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: önkormányzati lakások, egyéb épületek, illetve a beépítetlen földterületek és mezőgazdasági területek.

A vagyonszerkezet a forgalomképtelen ingatlanok felé tolódik el, ebből következően vagyonértékesítésből kevés bevételre lehet számítani. Az elkövetkező években meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy az önkormányzat hogyan juthat külterületi művelés alá vonható ingatlanokhoz, hiszen a közmunkaprogramok megvalósításához több termőföldre lenne szükség.

2.2. A pénzügyi helyzet

Az önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt 5 évben az alábbiak jellemezték:

- az önkormányzat a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást nem vett igénybe,
- a működési hitel 2012.december 31.napjáig visszafizetésre került, fejlesztési hitel igénybevételére nem került sor.

2.3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az Önkormányzat költségvetési rendelet szerinti főösszege az elmúlt 5 évben 350 millió forint körül mozgott.

Kiadások

A költségvetési kiadások közel változatlanok maradtak.

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy

- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli a kötelező illetményváltozás (minimálbéremelés, kötelező átsorolások stb.),
- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát csökkenti az átgondoltabb személyi juttatás gazdálkodás miatti megtakarítás, valamint a csökkenő munkáltatót érintő járulékfizetés,
- a dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát növeli az infláció, csökkentheti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás, amely az előző évekre is jellemző volt.
- a szociális kiadások az előző években 50- 70 millió Ft. körül voltak, a jogosultak számának nagyságától függően. A következő években az aktív korú ellátások önkormányzati finanszírozásának megszűnése miatt csökkenhet a szociális kiadás, ugyanakkor a települési támogatások jelentős részét saját forrásból kell finanszírozni, így megváltozik a költségvetés szerkezete.

Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul:

A költségvetési bevételek közül

- nőttek az önkormányzatok működési bevételei,
- csökkentek az önkormányzatok költségvetési támogatása jogcímen kapott összegek.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken, és egyre több saját bevétel megszerzésére, illetve pályázati források bevonására lesz szükség.

2.4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- Az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adó rendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzati saját forrás növelésének.
- A Képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket.
- Az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, (különösen a bérbeadás, bér munka lehetőségére), valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.
- Az Önkormányzat törekszik arra, hogy a gazdasági programjában meghatározott célkitűzéseket lehetőség szerint hitelfelvétel nélkül, minél több pályázati forrás bevonásával valósítsa meg.

3. A gazdasági program

3.1. Fejlesztési elképzelések

A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete, a 2014-2019. évekre, a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg. (A konkrét fejlesztési elképzeléseket a gazdasági program további részei, az adott témakörhöz kapcsolódóan tartalmazzák.)

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak teljesítése továbbra is meghatározó, és ez jelenti a fő irányvonalat.

Fejlesztésre csak pályázatok útján van lehetőség.

- Legfontosabb feladatunk az Önkormányzati ingatlanok energetikai korszerűsítése, az egészségház teljes körű felújítása, esetlegesen a fogorvosi rendelő bővítésével egy központba helyezése,
- Járdaeépítés, felújítás.
- A csapadékvíz elvezető hálózat továbbfejlesztése, a meglévő hálózat karbantartása,
- A szennyvízhálózat kiépítésének befejezése után a helyreállított utak felújítása,
- Továbbra is szükséges a Képviselő-testület által rangsorolt utak és járdák felújítása pályázat alapján.
- Rendszeresen gondoskodunk a helyi autóbuszvárók tisztántartásáról, közmunka keretében újak építéséről.
- A község belterületén a hatályban lévő rendelet alapján biztosítani kell az árkok, átereszek és az utak tisztántartását, amelyre a lakosság figyelmét is fel kell hívni.

- Az ivóvíz ellátás minőségének javítására megvalósul a „Bojt és térsége Ivóvízminőség- javító beruházás” (KEOP- 7.1.0/11-2011-0064), melynek keretében korszerűsödik a hálózat és javul a kút ivóvíz minősége.
- A telefon és internet szolgáltatás igény szerint biztosított, de a szolgáltatás minősége nem minden esetben megfelelő, így keresni kell a továbbfejlesztés lehetőségeit.
- A temető üzemeltetése a közszolgáltató feladata, el kell végezni a rendszeres karbantartási, felújítási feladatokat. Az önkormányzat feladata a szociális temetés parcellájának kialakítása. Biztosítani kell az időskorúak részére a temető területén való közlekedést, ahol lehetőség van rá, járdákat kell elhelyezni, további padokat és hulladék lerakó helyeket kell létesíteni, lehetőség szerint több parkolóhelyet kell kialakítani.
- Anyagi lehetőségeink függvényében továbbra is erkölcsi és anyagi támogatásban szeretnénk részesíteni:
 - a Polgárőr Egyesületet,
 - a Sportegyesület
 - a Nefelejcs Hagyományőrző Egyesületet,
 - és a fiatalokat /szervezett keretek között/

Megszervezzük vagy részt vállalunk a községi szintű rendezvényekben (Majális, Falunap, Mindenki karácsonyfája).

A fenti feladatok magasabb színvonalú megvalósításához minél több pályázatot kívánunk benyújtani.

Ipar

A vállalkozók támogatásával kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

Az Önkormányzat honlapján bemutatkozási lehetőséget kell biztosítani a helyi vállalkozásoknak.

Az önkormányzat vállalja, hogy közreműködik a befektetők és a helyi gazdaság szereplőinek fejlesztési elképzelései támogatásában, részt vesz a fejlesztési elképzelések egyeztetésében, rendelkezésre bocsátja az önkormányzat fejlesztési dokumentumait, amennyiben a fejlesztési elképzelések illeszkednek az önkormányzat által megfogalmazott célokhoz, úgy lehetőség szerint anyagi forrással is támogatja a megvalósítást.

Teret biztosít a helyi vállalkozások fórumainak, ismételten megvizsgálja a szociális szövetkezet működtetésének lehetőségei.

Idegenforgalom

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldiek számára, és jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is.

Ki kell használni a település turisztikai adottságait oly módon, hogy az átmenő turizmus átalakuljon néhány napot itt töltő látogatássá. Tovább kell fejleszteni a település turisztikai vonzerejét. Keresni kell az együttműködés lehetőségeit a több települést érintő turisztikai attrakció megtartásához, ösztönözni kell a szálláshelyek fejlesztését, meg kell jelenni a turisztikai kiállításokon, vásárokon.

A turisztika fejlesztése fontos azért is, mert munkahelyteremtő és megtartó képessége is jelentős lehet.

Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a vízvezetékrendszer, a villamos energia, a gáz, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, szolgáltatások biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti. Az informatika terén meg kell valósítani azt, hogy

- az Önkormányzat olyan honlappal rendelkezzen, melyen az Önkormányzattal és intézményeivel kapcsolatos minden fontosabb tájékoztatás biztosítható legyen,
- az internet hozzáférés biztosítva legyen a lakosság széles köre számára,
- az önkormányzati feladatellátásban közreműködő, az informatikai eszközök használatát is igénylő területeken, az érintett személyek számítógép-kezelési képzése, ill. tovább képzése.

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat, mivel a munkanélküliek aránya kb.13 %, ebből regisztrált kb.11,0%.

A munkanélküliek számának csökkentése Önkormányzati feladat is, mivel a munkanélküli családokban romlanak az életkörülmények és az emberek életminősége, másrészt az Önkormányzat szociális kiadásai emelkednek a támogatások, segélyezések miatt.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat:

- a fejlesztési elképzeléseknél meghatározottak szerint, segíti a helyi vállalkozásokat
- segíti a helyi gazdaság megerősödését, ehhez igyekszik kedvező feltételeket teremteni, hogy a vállalkozók számára munkahely-bővítési lehetőséget teremtsen,
- a közszolgáltatások megtartása révén munkahelyet teremt, és tart fenn a köztisztviselők, közalkalmazottak foglalkoztatásával,
- aktívan részt vesz a munkaadók és munkavállalók igényeinek közvetítésében, ehhez a honlapján hirdetési lehetőséget biztosít,
- az adópolitikájában törekszik arra, hogy ne a legmagasabb adómértékkel sújtsa a vállalkozásokat, illetőleg ameddig anyagi forrásai stabilan biztosította új adónemeket nem vezet be,
- rendszeresen együttműködik a munkaügyi hivatalokkal, képző szervezetekkel.

Közfoglalkoztatás

Az önkormányzat a következő években is részt kíván venni a közfoglalkoztatási programokban és az évről – évre egymásra épülő programokat tovább kívánja fejleszteni annak érdekében, hogy az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó állástanoknak munkát biztosítson. Az elmúlt öt évben folyamatosan növekedett a közfoglalkoztatásban részt vevők száma és a programok eredménye is mérhetővé vált.

3.3. A településfejlesztési politika célkitűzései

A Községi Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekben azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések

- A település honlapja üzemel, melynek továbbfejlesztése, karbantartása és információkkal való feltöltése elsődleges feladat.
- A honlapon biztosítani kell a helyet
 - a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
 - a turisztikai kiadványnak,
 - a település intézményének,
 - a helyi civil szervezeteknek,
 - a településen megrendezett programoknak.

Meg kell vizsgálni a helyi kiadvány (újság) negyedévente kiadásának lehetőségét arra figyelemmel, hogy a lakosság egy része számára nem elérhető az internet szolgáltatás.

A településfejlesztésbe - az eddigiektől nagyobb arányban- be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

A településfejlesztés átgondoltsága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus évei alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni, melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 5 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
 - melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő,
 - melyek munkahelyet teremtenek,
- háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek
- a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár,
 - melynek során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

A településrendezési terv

Az Önkormányzat területrendezési terve a településfejlesztés egyik alapdokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A Képviselő-testület feladata, hogy áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására, valamint a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Felkészülés a pályázatokra

Mivel a Képviselő-testület mandátumának időszaka alatt, jelentős pályázati források nyílnak meg, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező szervezetet, személyt kell keresni és megbízni,
- amennyiben lehetséges, pályázati saját forrás biztosítása az éves költségvetésben
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés megyei, kistérségi, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- meg kell vizsgálni a sikeres pályázatokra ösztönző érdekeltségi rendszer kidolgozásának szükségességét.

Településfejlesztési célok

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

Településfejlesztési célok:

- a település alapinfrastruktúrájának megteremtése, folyamatos korszerűsítése,
- az alapszolgáltatások színvonalának növelése, bővítése

3.4. Az adópolitika célkitűzései

A Községi Önkormányzat fontosnak tartja, a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

A helyi adók esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

A helyi adóztatás során az Önkormányzat Képviselő-testülete:

- minden évben, a költségvetési koncepcióhoz kapcsolódva, megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,

- adó fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely
 - a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent,
 - nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként.

Az adóbevételek növelése érdekében a Képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében, évente, tájékozik az adóintézmények nagyságáról, a beszédre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az adózók tájékoztatást kapjanak az adóbevételek felhasználásról, mivel az adóforintok ismert felhasználási célja, illetve elért eredményei segítik az önkéntes befizetést (a honlapon közzé kell tenni az adóbevételek nagyságát, és az adóbevételek felhasználási célját, valamint a tényleges felhasználást),
- az önkormányzati adóhatóság éljen adóeljárás törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával és az adóellenőrzések eredményéről a Képviselő- Testület legalább évente tájékoztatást kapjon.

Az adóztatásban dolgozó személyek anyagi érdekeltségének növelése érdekében a Képviselő-testület évente áttekinti a dolgozók anyagi érdekeltségi rendszerére vonatkozó helyi szabályozás szükségességét (jutalmazás, teljesítményértékelést követő béremelés stb.)

Egyéb, adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az Önkormányzat Képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

3.5. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait a Polgármesteri Hivatal látja el.

A Képviselő-testület – az Önkormányzati törvényben meghatározott sorrendet követve - a következő közszolgáltatásokra vonatkozóan rendelkezik:

- ✓ településfejlesztés, településrendezés;
- ✓ településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- ✓ a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;

- ✓ egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- ✓ környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- ✓ óvodai ellátás;
- ✓ kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- ✓ gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- ✓ szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatásokat állapít meg;
- ✓ lakás- és helyiséggazdálkodás;
- ✓ a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- ✓ helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- ✓ honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- ✓ helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- ✓ a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is;
- ✓ sport, ifjúsági ügyek;
- ✓ nemzetiségi ügyek;
- ✓ közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- ✓ helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- ✓ hulladékgazdálkodás.

Közigazgatás

Az Önkormányzat közigazgatási feladatait a Polgármesteri Hivatal látja el.

A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükséges:

- a szolgáltató jellegű közigazgatás továbbfejlesztése,
- az elektronikus ügyintézés lehetőségének megteremtése,
- az információs szolgáltatás kiterjesztése,
- a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása,
- szoros együttműködés a Járási Hivatal kihelyezett kormányablakával

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az Önkormányzat lakásgazdálkodási tevékenysége során:

- felmérést készít a helyi lakásgazdálkodási helyzetről, a lakásigényről,
- gondoskodik a lakásgazdálkodáshoz kapcsolódó helyi rendeletek felülvizsgálatáról,
- kezdeményezi a különböző közszolgáltatások fenntartásához szükséges szolgálati lakás, bérlakás, szociális bérlakás állomány állapotának javítását.
- a szociális bérlakás állomány növelése

Az első lakáshoz jutó fiatalokat lehetőségeinkhez mérten továbbra is vissza nem térítendő támogatással és kamatmentes kölcsönrel kívánjuk segíteni.

Az Önkormányzat az egyéb, nem lakáscélú helyiségei kihasználása lehetőségeit rendszeresen megvizsgálja. A hasznosítás során figyelembe veszi a közszolgáltatások biztosításának elsőbbségét, majd a felesleges kapacitások gazdaságos kihasználására törekszik.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Az Önkormányzat biztosítja az egészséges ivóvízellátás szolgáltatást.

Az ivóvízzel történő ellátás Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt. szolgáltatón keresztül történik, melyben az Önkormányzat részben tulajdonos.

Az ivóvíz hálózat az ivóvíz minőség javító program keretében részben megújul, a következő években is törekedni kell pályázatok elnyerésére a továbbfejlesztés érdekében.

Csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése szükséges azon utcákban, ahol a terepviszonyok indokolják (Május 1- Domb utca, Debreceni- Melánia – Május 1. utca).

A Képviselő-testület a helyi közutak fenntartásával kapcsolatban a közúthálózat olyan kialakítására törekszik, melyek megfelelnek a település igényeinek.

- Szükséges a belterületi utak folyamatos karbantartása, felújítása,
- Járdák építés, felújítás a hiányzó utak mellett,
- Külterületi földutak rendbetartatása, a csapadékvíz elvezető árkok tisztítása.

A Képviselő-testület kívánatosnak tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- Fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására.
- Meg kell hirdetni a település - virágosítás programot, ehhez kérni kell támogatók, önkéntesek segítségét.
- Gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.
- Figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.
- Lehetőség szerint további közparkokat, játszótérrel kell építeni.

A közterület fenntartási feladatokat az önkormányzat látja el.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat

- továbbra is gondoskodik – közszolgáltató útján - a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról;
- bevezeti az elkülönített gyűjtést a lakosság széles körű tájékoztatása mellett,
- évente szükség szerinti alkalommal megszervezi a lomtalanítási akciót,
- közreműködik a nem kommunális hulladék elszállításának megszervezésében,
- évente 1 alkalommal szemétyűjtési akciót szervez a lakosság és a civil szervezetek, valamint az óvoda és általános iskolai tanulók bevonásával,
- biztosítja azt, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edények megfelelő számban legyenek kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljenek,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításról.

A közterületek tisztán tartásáról, a zöldfelületek gondozásáról az önkormányzat gondoskodik.

A hulladéklerakó/ szeméttelp/ rekultivációja megtörtént, a lezárt szeméttelen hulladék nem helyezhető el.

A helyi tűzvédelem

Az Önkormányzat a helyi tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében

- az önkormányzati intézmények vonatkozásában
- figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzattal való rendelkezést,
- tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről,
- rendszeresen ellenőrzi a települési tűzriadó alkalmával alkalmazandó sziréna működőképességét,
- együttműködik a katasztrófavédelem járési egységével,
- folyamatos tájékoztatást nyújt a lakosság részére az aktuális tűzvédelmi szabályokról.

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az Önkormányzat az egyik legfontosabb feladatának tekinti helyi közbiztonsági feladatok ellátását, illetve színvonalának javítását. Ennek érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőr szervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagiilag támogatja az eszközbeszerzéseket),
- javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség munkájának hatékonyabbá tételére,
- felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- támogatja térfigyelő kamerák felszerelését a község területén.

Közreműködés a foglalkoztatás megoldásában

Az Önkormányzat közreműködik a településen élő magánszemélyek foglalkoztatási problémáinak megoldásában. Az ellátott feladatokat a gazdasági program korábbi része tartalmazza.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról

Az Önkormányzat az óvodai nevelési feladatokat önálló óvodával látja el, mely megfelelő férőhellyel rendelkezik.

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a szülői igényeket a nyitva tartás tekintetében és ahhoz igazítani az intézmény működési rendjét.

Az oktatás és nevelés területén adódó feladataink ellátása érdekében lehetőségünkhöz mérten minden anyagi támogatást meg kell adnunk.

Az Önkormányzat segíti az intézmények pályázati tevékenységét, figyelemmel kíséri a benyújtott pályázatokat és azok megvalósulását.

Az oktatási tevékenység biztosításához a következő fejlesztésekre, felújításokra van szükség: óvoda bővítése tornaszobával, kiszolgáló helyiségekkel, tárgyi feltételek javítása, udvari játékok cseréje.

Az óvodai nevelés színvonalának emelése óvodai idegen nyelv, tánc oktatás lehetőségének megteremtésével, nagyobb óraszámú fejlesztő és gyógypedagógus alkalmazása.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A Képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon kívánja biztosítani.

Fenntartja

- a háziorvosi ellátást,
- a védőnői ellátást,
- fogászati ellátást,
- iskola – óvoda egészségügyi ellátást.
- biztosítja az ügyeleti ellátást együttműködés keretében Nyírábrány Nagyközségben.

A védőnői szolgálat működésének helyt adó épület felújítása szükséges vagy a korábbiakban felvetett fogorvosi rendelő bővítésével egy telephelyre koncentrálása, amellyel az egészségügyi ellátás minden egysége közel kerül egymáshoz.

Igényként merült fel a lakosság részéről a gyermekorvosi ellátás, illetőleg az ügyelet átszervezése, rendszeres szűrővizsgálatok szervezése. A következő években meg kell vizsgálni ezen felvetések realitását, szükségességét és ennek függvényében gondoskodni kell megszervezésükről.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- segíteni kívánjuk az egyedülálló, idős lakosságot szociális étkeztetés biztosításával, házi szociális gondozói hálózattal.

A segélyezéseket, a támogatások különböző formáit a települési szociális ellátásokról szóló rendelet alapján állapítja meg a Képviselő-testület.

- A Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.

- A következő szociális szolgáltatásokat biztosítja a Vámospércsi Mikrotérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretében:

- családsegítő szolgálat,
- gyermekjóléti szolgálat.
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- házi segítségnyújtás

A szociális ellátások terén folyamatosan mérni kell az igényeket és annak megfelelően bővíteni az ellátási formákat. (pld. idősek otthona, idősek klubja)

Gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás

Az Önkormányzat Képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat. A kapcsolódó szolgáltatások körében ellátandó feladatok:

- A rendeletmódosításnál figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.
- Az Önkormányzat a következő gyermekvédelmi szolgáltatásokat, ellátásokat biztosítja:
- gyermekjóléti szolgálat (mely szintén a társulás keretében működik).

- további programok szervezése a fiatalok részére, különös tekintettel a szünidei foglalkoztatásra,
- ifjúsági klub szervezése, működtetése

Közösségi tér biztosítása, valamint a közművelődési tudományos művészeti tevékenység, és a sport támogatása

Az Önkormányzat a közművelődés és kultúra tevékenységekkel kapcsolatban, az önkormányzati rendeletben, illetve a jogszabályokban előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

A könyvtár működtetése során

- ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
- folyamatosan frissíteni kell a könyvvállományt, átláthatóvá kell tenni minden korosztály számára,
- további programok szervezése a település minden rétege számára,
- a könyvtári nyitva tartást az igényekhez kell igazítani.

A Művelődési Ház felszereltségét javítani kell, illetőleg a közösségi rendezvények körét a lakossági igényeknek megfelelően kell bővíteni (Klubok, egyesületek, népdalkör, kiállítások, ismeretterjesztő előadások).

A lakossági önszerveződések támogatása programjaik megvalósításában, a fiatalok részére hétféle programok szervezésében való közreműködés.

A Képviselő-testület fontosnak tartja a sporttevékenységekkel kapcsolatos közszolgáltatások további biztosítását is. Ennek érdekében:

- Gondoskodik a település sportéletének helyet adó épület és sportpálya folyamatos karbantartásáról, rendben tartásáról.

További sportolási lehetőségeket kell biztosítani minden korosztály számára, de elsősorban a fiatalok szabadidő hasznos eltöltése érdekében szabadtéri „kondiparkot” esetleg BMX pályát kell megpályázni. A gyógytorna, gyermekjoga igény szerinti megszervezése, a természetjárás népszerűsítése.

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A Képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- A Képviselő-testület, a hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében.
- Támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak.
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása érdekében ellátja a helyi sporttevékenységgel kapcsolatos feladatokat, így biztosítja a mozgáshoz való helyet.
- A kulturális rendezvények sorába épüljenek be a dohányzás, alkohol, drogfogyasztás nélküli programok.

Települési fórumok, nemzetközi kapcsolatok

A Képviselő- testületnek törekednie kell arra, hogy minél szélesebb körben tájékoztassa tevékenységéről a lakosságot, képviselői fogadóórák, települési fórumok keretében. A helyi kommunikáció minden eszközének hatékonyabb kihasználásával a lakosság informálása.

A település jelenleg nem rendelkezik testvér települési kapcsolattal, ezért a következő években ki kell alakítani a határon túli szorosabb együttműködést és ennek kapcsán ki kell használni a pályázati lehetőségeket

Összességében az önkormányzat akkor fogad el jó gazdasági programot, hogy az abban megfogalmazottak mindegyike vagy jelentős része megvalósítható , illetőleg megvalósul. A programban megfogalmazottaknak találkoznia kell a lakosság által felvetett igényekkel, hiszen a programnak élnie kell.

Nyírmártonfalva, 2015. április 20.

Kövér Mihály Csaba
polgármester

Dr. Fekete Erzsébet
jegyző